

Statens vegvesen
v/Per Ove Fossheim
firmapost@vegvesen.no

Saksbehandler:
Marte Hveem Igeltjørn

Inspeksjonsrapport

Inspeksjon E16 Filefjelltunnelen – Statens vegvesen

Kontrollnummer: 2020.037.I.FMIN

Kontaktpersoner ved inspeksjonen:

Fra virksomheten:
Per Ove Fossheim (seksjonsleder drift og vedlikehold)

Fra Fylkesmannen i Innlandet:
Marte Hveem Igeltjørn

Andre deltagere fra virksomheten:

Håkon Walaker
Lars Erik Karlsen
Rune Dvergsdal

Resultater fra inspeksjonen

Denne rapporten omhandler resultatet fra inspeksjon ved E16 Filefjellstunnelen den 19. august 2020. Tilsynet ble gjennomført over den digitale plattformen Teams. Rapporten er å anse som endelig dersom vi ikke får tilbakemelding om faktiske feil innen to uker etter at rapporten er mottatt.

Fylkesmannen i Innlandet avdekket 2 avvik og ga 1 anmerkning under inspeksjonen.

Avvik:

- Virksomheten har ikke gjennomført målinger av utslipp til vann
- Sand/slam fra sandfang er ikke vurdert og levert til godkjent mottak

Anmerkning:

- Det bør gjennomføres oppfølgende målinger på relevante utslippsparemetere for forurensning fra veivann i Bjørdøla

Avvik og anmerkningen er nærmere beskrevet fra side 4 og utover i rapporten.

Oppfølgingen etter inspeksjonen er nærmere beskrevet på side 4.

Elektronisk dokumentert godkjenning, uten underskrift

6. september 2020	Marte Hveem Igeltjørn	Tore Pedersen
dato	kontrollør	avd. direktør

Fylkesmannen i Innlandet

Kopi av rapporten sendes til:

- Vang kommune, post@vang.kommune.no

1. Informasjon om den kontrollerte virksomheten

Ansvarlig enhet

Navn: Statens vegvesen region vest Leikanger kontorsted	
Organisasjonsnr.: 974744414	Eies av: 989016245
Bransjenr. (NACE-kode): 84.130 Offentlig administrasjon tilknyttet næringsvirksomhet og arbeidsmarked	

Kontrollert enhet

Navn: E16 Filefjelltunnelen v/Tyinkrysset (vaskevann)	Anleggsnr.: 3454.0014.02
Kommune: Vang i Valdres	Fylke: Innlandet
Anleggsaktivitet: Landbasert	
Tillatelse gitt: 15.04.2014	Sist endret:

2. Bakgrunn for inspeksjonen

Inspeksjonen ble gjennomført for å kontrollere om gjeldende krav fastsatt i eller i medhold av forurensningsloven, forurensningsforskriften, internkontrollforskriften samt utslippstillatelse datert 15.05.2014 overholdes. Inspeksjonen er en del av Fylkesmannens risikobaserte tilsyn for i år.

Tilsynet ble gjennomført i medhold av forurensningsloven § 48.

Inspeksjonstema

- Internkontroll
- Utslipp til vann
- Prosess og renseutstyr

Rapporten omhandler avvik og anmerkninger som ble avdekket under inspeksjonen og gir ingen fullstendig tilstandsvurdering av virksomhetens miljøarbeid eller miljøstatus.

Definisjoner

Avvik: Manglende etterlevelse av krav fastsatt i eller i medhold av lov.

Anmerkning: Et forhold som tilsynsetatene mener er nødvendig å påpeke for å ivareta ytre miljø, men som ikke omfattes av definisjonen for avvik.

Andre forhold: Saker som framkom under inspeksjonen og som det kan være nyttig for virksomheten og saksbehandlere å kjenne til. Her kan også inngå kommentarer til tema som ble tatt opp under inspeksjonen, men der det ikke ble gitt avvik eller anmerkninger.

3. Oppfølging etter inspeksjonen

Statens Vegvesen plikter snarest å rette opp de avvik som er beskrevet i denne rapporten. For at Fylkesmannen skal kunne avslutte saken, må Statens Vegvesen **innen 1. november 2020** sende en skriftlig redegjørelse som viser hvordan avvikene er rettet. Vi ber om at virksomheten også sender en kort redegjørelse for hvordan anmerkningen er vurdert, eventuelt hvordan det vil bli fulgt opp.

Vi ber om at dere stiler svarbrevet eller e-post (fminpost@fylkesmannen.no) til Fylkesmannen i Innlandet v/Marte Hveem Igeltjørn.

4. Vedtak om gebyr

Vi viser til varsel og informasjon om gebyrplikt som ble gitt til virksomheten den 16. juni 2020. Virksomheter skal betale gebyr for kontroll utført av Fylkesmannen i samsvar med § 39-3 i forurensningsforskriften. Gebyret skal dekke kostnader med forberedelser, gjennomføring og oppfølging av kontrollen. Gebyrsatser for kontroll av virksomheter etter forurensningsloven er fastsatt i forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8.

På bakgrunn av medgått og forventet ressursbruk vil Statens vegvesen bli ilagt et gebyr på kr 13 300,- for inspeksjonen, jf. forurensningsforskriften §§ 39-7 og 39-8. Dette tilsvarer gebyrsats 4 for tilsyn av inntil en dags varighet. Virksomheten vil få tilsendt en faktura fra Miljødirektoratet for innbetaling til statskassen. Vi viser for øvrig til forurensningsforskriftens kapittel 39 for ytterligere informasjon om innkreving av gebyr til statskassen.

Klageadgang

Vedtaket om gebyr kan påklages til Miljødirektoratet, jf. § 28 i forvaltningsloven. Eventuell klage bør være skriftlig begrunnet og adressert til Miljødirektoratet, men sendes via Fylkesmannen i Innlandet. Fylkesmannen vil vurdere endring av vedtaket eller sende saken videre til Miljødirektoratet for endelig vedtak. En eventuell klage vil ikke få oppsettende virkning, og gebyret som er fastsett ovenfor må betales inn. Dersom Miljødirektoratet tar klagen til følge, vil for mye innbetalt beløp bli refundert.

5. Innsyn

Denne rapporten vil være tilgjengelig for offentligheten via postjournalen til Fylkesmannen i Innlandet (jf. offentleglova).

6. Avvik

Vi fant følgende avvik under inspeksjonen:

Avvik 1

Virksomheten har ikke gjennomført målinger av utslipp til vann

Avvik fra:

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Statens vegvesen Region vest – Tunnel Filefjell (15.04.2014), pkt. 3 Utslipp til vann.

Kommentarer:

Utslippstillatelsen krever at virksomheten skal gjennomføre målinger ved utslipp til vann både i anleggsfasen og driftsfasen av tunnelen. I henhold til tillatelsen skal det gjennomføres og dokumenteres målinger for pH, olje, suspendert stoff og fosfor i driftsfasen.

Med målinger menes prøvetaking, analyse og/eller beregning. For utslipp til vann kreves det dokumentasjon på at utslippene ikke er helse- eller miljøskadelige og hvilke vurderinger som er gjort for å hindre nedslamming og for å sikre resipientens tilstandsklasse. Målingene skal være representative og må være tilpasset frekvens og omfang av tunnelvasking.

E16 Filefjelltunnelen ble satt i drift i september 2017. Det ble opplyst at det gjennomføres helvask en gang per år og at teknisk vask utføres ved behov. Det benyttes ikke såpe ved vaskingen og vaskevannet går via oljeavskiller og sandfang før utslipp til resipient (Bjørndøla). Det er ikke dokumentert og tatt prøver av rensert vaskevann for sesong 2018 og 2019.

Avvik 2**Sand/slam fra sandfang er ikke vurdert og levert til godkjent mottak****Avvik fra:**

Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven for Statens vegvesen Region vest – Tunnel Filefjell (15.04.2014), pkt. 5.3 Slam

Kommentarer:

I henhold til utslippstillatelsens pkt. 5.3 skal slam fra sandfang analyseres og leveres til godkjent mottak.

Det er driftsentreprenøren som foretar tømning av sandfang. Dette er beskrevet i driftsinstruksen. Sandfang skal tømmes etter hver helvask. Det ble opplyst at det ikke er utført noen vurderinger av omfang av forurensning i slam/sand fra sandfang og det har ikke blitt levert til godkjent mottak.

7. Anmerkninger

Følgende forhold ble anmerket under inspeksjonen:

Anmerkning

Det bør gjennomføres oppfølgende målinger på relevante utslippsparametere for forurensning fra veivann i Bjørndøla

Kommentarer:

I vann-Nett ser vi at elva Bjørndøla (012-1372-R) kommer ut med dårlig kjemisk tilstand samt moderat økologisk tilstand. Årsaken er resultater fra målinger utført av Hæhre i 2014 og 2015 for å undersøke påvirkning fra vegtrafikk på disse stasjonene ved Tyinkrysset. Det er blant annet målt høye verdier av sink, arsen, bly og PAH.

Typisk forurensning fra avrenning fra veg og fra vasking av vegtunneler kan være tungmetaller som bly, kadmium, krom, kobber, nikkel sink, PAH, benzo (a)pyrene, salt samt mikroplast. Kildene er slitasje og avgasser fra kjøretøy samt slitasje fra vegbanen evt. tunnelkonstruksjon (betongelementer) og salting av veg.

Forurensningskonsentrasjoner vil være høyere i vaskevann sammenlignet med normal vegavrenning.

8. Andre forhold

- ÅDT for E16 Filefjelltunnelen er ca. 700
- Renseløsning i tunnelen består av 73 sandfang, det finnes også oljeutskillere i systemet
- Franzefoss gjennomfører tømning og kontroll av oljeutskillere
- I tunnelen finnes 5260 m med drensledning for spylevann
- HMS avvik rapporteres i systemet Synergi
- Utslippstillatelse datert 15.05.2014 omhandler både krav til utslipp i anleggsfase og driftsfase (vaskevann). De siste årene har man sett at det har vært mer hensiktsmessig å dele disse opp i to separate utslippstillatelser.

9. Dokumentunderlag

Lovgrunnlaget for inspeksjonen var:

- Lov om vern mot forurensninger og om avfall (forurensningsloven) med underliggende forskrifter
- Forskrift om begrenning av forurensning (forurensningsforskriften)
- Forskrift om systematisk helse-, miljø- og sikkerhetsarbeid i virksomheter (internkontrollforskriften)
- Tillatelse til virksomhet etter forurensningsloven fra Fylkesmannen datert 15.05.2014